ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΑΜΑΡΓΙΑΝΑΚΗΣ

Πρόεδρος του **IdEF** που συμπράττει με τα Δημόσια Γαλλικά Πανεπιστήμια της ΣΟΡΒΟΝΝΗΣ (**Paris 13** και **Paris 1 Panthéon-Sorbonne-Cavej**), και Πρόεδρος της Ένωσης των **EuroUniversities**

idef@orionidef.gr | www.idef.gr

ΠΩΣ ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΚ

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΕΝΕΞΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Οι ευθύνες των ελληνικών κυβερνήσεων από 1989 έως 2008

ΜΙΚΡΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1989	**ΔΗΜΟΣΙΕΥΕΤΑΙ Η ΟΔΗΓΙΑ 89/48/ΕΟΚ**
1989-1991	**ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΠΑΣΟΚ – Η ΟΔΗΓΙΑ ΔΕΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΕΤΑΙ**
1991-1993	**ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΝΔ – Η ΟΔΗΓΙΑ ΔΕΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΕΤΑΙ**
1993-2000	**ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΠΑΣΟΚ - Η ΟΔΗΓΙΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΕΤΑΙ ΤΟ 2000 ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΕΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΤΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ**
2003	**ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΠΑΣΟΚ - Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΦΕΥΓΕΙ ΣΤΟ ΔΕΚ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΕ ΟΡΘΩΣ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ**
2008	**ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΝΔ - ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΚ ΠΟΥ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Όταν,

- **οι ελληνικές κυβερνήσεις** από το 1989 έως 2008 δεν εφήρμοσαν την ήδη καταργηθείσα οδηγία 89/48,
- **τα κόμματα της αντιπολίτευσης** ήταν κάθετα αντίθετα με την εφαρμογή της,
- **η Πανεπιστημιακή κοινότητα** αντιτίθετο στην εφαρμογή της,
- **το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ), ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών (ΔΣΑ), το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΟΕΕ)**, ήταν ενάντια,

παρά τις όποιες αντιρρήσεις μου όσον αφορά την συμβατότητα του νόμου περί Κολλεγίων με το κοινοτικό δίκαιο οφείλω να κάνω μία δήλωση ότι, ο μόνος Υπουργός ο οποίος έκανε κάτι σχετικά με το θέμα των Κολλεγίων είναι ο νυν Υπουργός κύριος Στυλιανίδης τον οποίον δεν δικαιούνται να κατηγορούν, όσοι λένε **«όχι σε όλα»,** ότι ευθύνεται για την απόφαση του ΔΕΚ (η οποία απλώς βγήκε επί των ημερών του).

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΕΝΕΞΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΚ

Α. Η ΟΔΗΓΙΑ 89/48/ΕΟΚ

1. Το Υπουργείο Παιδείας ενσωμάτωσε την οδηγία 89/48/ΕΟΚ στο εθνικό μας δίκαιο **μετά από 11 χρόνια** στις 28/6/2000 και όχι μέχρι τις 5/1/1991 ως όφειλε και αυτό για να αποφύγει τα υψηλά πρόστιμα τα οποία θα κατέβαλε η Ελλάδα αν συνέχιζε να μην εφαρμόζει την οδηγία (**κυβερνήσεις ΝΔ-ΠΑΣΟΚ**)
2. Επειδή κατά την κρίση της Επιτροπής η οδηγία δεν ενσωματώθηκε ορθώς, η επιτροπή με επιστολή της ζήτησε από την Ελλάδα προβεί στις πρέπουσες διορθώσεις.
3. Η Ελλάδα με μία εννεασέλιδη απάντηση το **2002** επανέλαβε ότι "*οι Ελληνικές αρχές οφείλουν κατά το Σύνταγμα να αρνούνται την αναγνώριση ενός αλλοδαπού τίτλου σπουδών που έχει χορηγηθεί από Κ.Ε.Σ. διότι τα προγράμματα των Κ.Ε.Σ. δεν είναι προγράμματα που παρέχονται από εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.*" (Απάντηση ΥΠΕΠΘ διαθέσιμη, Υπουργός κύριος Ευθυμίου.)
4. Στις **19/2/2003** η επιτροπή αποφάσισε να προσφύγει στο δικαστήριο **κατά της Ελλάδος** για τη μη συμμόρφωση της Ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 89/48 και την **πλημμελή** εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας ιδίως για τα επαγγέλματα του μηχανικού και του εκπαιδευτικού.
   (Επαγγελματικά προσόντα: η Επιτροπή κινεί διαδικασίες επί παραβάσει κατά της Ελλάδας, της Πορτογαλίας και της Γαλλίας
   http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/259&format=HTML&aged=1&language=EL&guiLanguage=en)

5. Τότε ξέσπασε μεγάλη διαμάχη του Τ.Ε.Ε. με το υπουργείο, διότι το υπουργείο (με υπουργό τον κύριο Ευθυμίου) εγκάλεσε το Τ.Ε.Ε. διότι θα έπρεπε να είχε προβλέψει το πρόβλημα από τις 5/1/1991 οπότε και έπρεπε να είχε ενσωματωθεί στο εθνικό μας δίκαιο η 89/48/ΕΟΚ.
   Φυσικά το ΥΠΕΠΘ αποσιώπησε στο κείμενο του το γεγονός της εννεαετούς καθυστέρησης της ενσωμάτωσης της οδηγίας στο εθνικό μας δίκαιο.
   (ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΥΠΕΠΘ 5/3/03)

6. Στις **7/4/2003** η επιτροπή αποφάσισε να προσφύγει στο Δικαστήριο κατά της Ελλάδος όσον αφορά την άρνηση της να αναγνωρίσει ορισμένα Διπλώματα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/51/ΕΟΚ όσον αφορά τους οπτικούς. "ειδικότερα η Ελλάδα εξακολουθεί να αρνείται να αναγνωρίσει τα Διπλώματα του οπτικού που λαμβάνουν **οι υπήκοοι της** στην **επικράτεια** της από Εκπαιδευτικά **Ιδρύματα** (εννοεί

τα Κ.Ε.Σ.) που παρέχουν εκπαίδευση βάση σύμβασης δικαιόχρησης (franchising) που έχουν συνάψει με Εκπαιδευτικά **Ιδρύματα** άλλων κρατών μελών."
Η παραπομπή τελειώνει ως εξής : "η άρνηση αυτή θίγει **αδικαιολόγητα** τόσο τους Έλληνες πτυχιούχους οπτικούς οι οποίοι εκπαιδεύτηκαν σε αυτά τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, όσο και **τα ίδια τα εν λόγω Ιδρύματα** καθώς και τα αλλοδαπά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα τα οποία επικυρώνουν τα Διπλώματα που χορηγούν τα Ελληνικά Ιδρύματα.

Τονίζουμε ιδιαιτέρως τον όρο αδικαιολόγητα και τον όρο Ιδρύματα που χρησιμοποιεί η επιτροπή για τα Κ.Ε.Σ., σε αντίθεση με ότι ισχυρίζεται το ΥΠΕΠΘ στην εννεασέλιδη απάντηση.
(Επαγγελματικά προσόντα: η Επιτροπή ενεργεί για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας στη Γαλλία και στην Ελλάδα
http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/501&format=HTML&aged=1&language=EL&guiLanguage=en)

7. Στις 13/11/03 βγήκε η απόφαση για την υπόθεση NERI :
Παραθέτουμε μια μικρή περίληψη

Η Valentina Neri Ιταλίδα υπήκοος, προκειμένου να αποφύγει τα υψηλά έξοδα που θα προέκυπταν από την παραμονή της στο Ηνωμένο Βασίλειο καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών της, αποφάσισε να παρακολουθήσει τα πανεπιστημιακά μαθήματα στην ESE στην Ιταλία. Έπειτα από την εγγραφή της στο πρώτο έτος σπουδών που διοργανώνει η ESE στη Γένοβα (Ιταλία) και αφού κατέβαλε ως προκαταβολή στην ESE το ποσό των 4 000 000 ιταλικών λιρών (ITL) (2 065,83 ευρώ), η V. Neri πληροφορήθηκε, από έγκυρες ιταλικές πηγές, ότι η ESE δεν είχε την εξουσία να διοργανώνει πανεπιστημιακά μαθήματα και ότι οι τίτλοι τους οποίους χορηγούσε το πανεπιστήμιο, μολονότι αναγνωρίζονται νομίμως στο Ηνωμένο Βασίλειο, δεν μπορούσαν να αναγνωριστούν στην Ιταλία εάν είχαν αποκτηθεί με βάση τις περιόδους σπουδών που συμπληρώθηκαν στην ιταλική επικράτεια.
Η V. Neri, θεωρώντας ότι κατέβαλε αχρεωστήτως το ως άνω ποσό στην ESE και εφόσον δεν μπόρεσε να επιτύχει την επιστροφή του εν λόγω ποσού με φιλικό διακανονισμό, ενήγαγε ενώπιον του Giudice di pace di Genova την ESE με αίτημα να υποχρεωθεί να αποδώσει στη V. Neri το εν λόγω ποσό.
Ο Giudice di pace di Genova αποφάσισε να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο τρία προδικαστικά ερωτήματα και το Ευρωπαϊκό δικαστήριο αποφάσισε ότι:

ΤΟ ΔΙΑΤΑΥΤΑ
στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 43 ΕΚ (που αφορά το δικαίωμα της εγκαταστάσεως) απαγορεύει μια διοικητική πρακτική, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, σύμφωνα με την οποία τα πανεπιστημιακά διπλώματα δευτέρου κύκλου σπουδών τα οποία χορηγούνται από πανεπιστήμιο κράτους μέλους δεν μπορούν να αναγνωρισθούν σε άλλο κράτος μέλος όταν τα προπαρασκευαστικά μαθήματα για τα ως άνω διπλώματα έχουν παρασχεθεί στο τελευταίο κράτος μέλος από άλλο εκπαιδευτικό ίδρυμα βάσει συμφωνίας η οποία συνήφθη μεταξύ των δύο αυτών ιδρυμάτων.

Δηλαδή με απλά λόγια το Ιταλικό κράτος εκλήθη να αναγνωρίσει το πτυχίο που θα έπαιρνε η NERI από το παράρτημα της ESE.

Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 13ης Νοεμβρίου 2003. Valentina Neri κατά European School of Economics.
http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=EL&numdoc=62002J0153&model=guichett

Β. Η ΟΔΗΓΙΑ 2005/36/ΕΚ

Η εξέλιξη της πρότασης οδηγίας για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο & την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
Οι τροπολογίες 8, 62, 63, 214 & Η υπόθεση Neri

1. Στις **15 Δεκεμβρίου 2003** η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων και Εσωτερικής Αγοράς με εισηγητή τον Stefano Zappala ***Απέρριψε*** τις Τροπολογίες 179 και 180 του κυρίου Ιωάννου Κουκιάδη (ΠΑΣΟΚ) και υιοθέτησε τις Τροπολογίες κυρίου Χατζηδάκη (ΝΔ).

«Τροπολογία 179
Άρθρο 13, παράγραφος 3 (νέα)
Το κράτος μέλος υποδοχής δεν υποχρεούται να εφαρμόσει το άρθρο αυτό όταν ο αιτών κατέχει τίτλο κατάρτισης, που έχει χορηγηθεί από άλλο κράτος μέλος εάν ο τίτλος αυτός πιστοποιεί επαγγελματική εκπαίδευση που έχει πραγματοποιηθεί εν όλω ή εν μέρει στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής σε ίδρυμα που, σύμφωνα με τις νομοθετικές κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγο κράτους μέλους, δεν αποτελεί το εκπαιδευτικό ίδρυμα που απαιτείται κατά το άρθρο 11 για το επίπεδο της επαγγελματικής εκπαίδευσης στο οποίο αντιστοιχεί ο τίτλος εκπαίδευσης.»
(Έκθεση σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων - Επιτροπή Νομικών Θεμάτων και Εσωτερικής Αγοράς
http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+REPORT+A5-2003-0470+0+NOT+XML+V0//EL)

2. Στις **11 Φεβρουαρίου 2004** το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ***Ενέκρινε*** τις Τροπολογίες 62, 63 του κυρίου Χατζηδάκη επιπροσθέτως δε την Τροπολογία 214 των κυρίων Χατζηδάκη – Τρακατέλλη.

«Αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων
Τροπολογία 62
Άρθρο 13, παράγραφος 2α (νέα)
2α. Το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να απαιτεί από τον αιτούντα καμία βεβαίωση ή πιστοποιητικό που να θέτει σε αμφισβήτηση την εγκυρότητα του τίτλου σπουδών και τα στοιχεία τα οποία αυτός βεβαιώνει.
Τροπολογία 63
Άρθρο 13, παράγραφος 2β (νέα)
2β. Οι τίτλοι εκπαίδευσης που εκδίδονται από εκπαιδευτικά ιδρύματα με την μέθοδο της δικαιόχρησης, της αναγνώρισης, ή της πιστοποίησης θεωρούνται τίτλοι εκπαίδευσης των ιδρυμάτων που εκδίδουν τον σχετικό τίτλο.

Τροπολογία 214

Άρθρο 13, παράγραφος 2γ (νέα)

2γ. Στην περίπτωση διπλωμάτων που χορηγούνται σύμφωνα με τις μεθόδους που παρατίθενται στην παράγραφο 2β, το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου παρέχεται η εκπαίδευση έχει το δικαίωμα να εφαρμόσει σε κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα εγκατεστημένο στην επικράτειά του και συνεργάζεται με το εκπαιδευτικό ίδρυμα το οποίο χορηγεί τα πτυχία και είναι εγκατεστημένο και αναγνωρισμένο σε άλλο κράτος μέλος τους ίδιους μηχανισμούς με εκείνους που χρησιμοποιεί, προκειμένου να ελέγξει την ποιότητα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στην επικράτειά του, προβλέποντας αυστηρούς κανόνες όσον αφορά τη διδασκαλία και γενικώς τις συνθήκες σπουδών ώστε να εξασφαλίζεται υψηλής ποιότητας πανεπιστημιακή εκπαίδευση.»

Αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων P5_TA-PROV(2004)0086

(http://www.europarl.europa.eu/pv2/pv2?PRG=CALDOC&TPV=PROV&FILE=20040211&TXTLST=1&POS=1&LASTCHAP=6&SDOCTA=3&Type_Doc=FIRST&LANGUE=EL)

3. Στις 20 Απριλίου 2004 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έκανε δεκτές τις Τροπολογίες 62, 63 και απέρριψε την Τροπολογία 214.

Στο σκεπτικό ***της αποδοχής*** της Τροπολογίας 63 υπογραμμίζεται ότι *«το δικαστήριο εξέδωσε πρόσφατα απόφαση (εννοεί την υπόθεση NERI) σύμφωνα με την οποία η άρνηση αναγνώρισης τίτλου σπουδών, με την αιτιολογία ότι η εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΗΣΕ τον τίτλο σπουδών, είναι αντίθετη με το άρθρο 43 της συνθήκης ΕΚ.»*

Στο σκεπτικό ***της απόρριψης*** της Τροπολογίας 214 αναφέρεται ότι:

«Αυτή δεν είναι αποδεκτή, διότι έχοντας υπόψη την αυτονομία των κρατών μελών σε θέματα διδασκαλίας και εκπαίδευσης, ***δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους υποδοχής να καθορίσει τις προϋποθέσεις της εκπαίδευσης που αφορούν το κράτος μέλος καταγωγής όπου εδρεύει το "εποπτεύον" πανεπιστήμιο.»***

(Τροποποιημένη πρόταση οδηγιας του ευρωπαϊκου κοινοβουλιου και του συμβουλιου σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων

Βρυξέλλες, 20.4.2004, COM(2004) 317 τελικό, 2002/0061 (COD)

http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/com/com_com(2004)0317_/com_com(2004)0317_el.pdf)

4. Στις 18/5/2004 στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας ο Υπουργός κύριος Σιούφας επανέφερε την τροπολογία Τρακαλατέλη – Χατζηδάκη η οποία απερρίφθη ξανά.

ΔΕΛΤΙΟΥ ΤΥΠΟΥ 19/5/04 – http://www.parliament.gr/sioufas/press/Deltia/2004/5_2004/(19-05-04)epag.doc

5. Στις 27/5/2004 η οδηγία έρχεται στο, *ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ*

Άρθρο 46 (νυν άρθρο 50)

Έγγραφα και διατυπώσεις

1β. Σε περιπτώσεις δικαιολογημένων αμφιβολιών, εφόσον έχουν εκδοθεί τίτλοι εκπαίδευσης, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγρ. 1, στοιχείο γ), από αρμόδια αρχή κράτους μέλους και περιλαμβάνουν την εκπαίδευση που έχει αποκτηθεί εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε εκπαιδευτικό ίδρυμα

που εδρεύει νόμιμα στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, το κράτος μέλος υποδοχής έχει το δικαίωμα να επαληθεύει με τον αρμόδιο φορέα στο κράτος μέλος καταγωγής του τίτλου:

α) κατά πόσον η εκπαίδευση στο ίδρυμα που παρέσχε την κατάρτιση έχει πιστοποιηθεί επισήμως από το εκπαιδευτικό ίδρυμα που βρίσκεται στο κράτος μέλος καταγωγής του τίτλου,

β) κατά πόσον οι τίτλοι εκπαίδευσης που έχουν εκδοθεί είναι οι ίδιοι με εκείνους που θα είχαν χορηγηθεί εάν η εκπαίδευση είχε πραγματοποιηθεί εξ ολοκλήρου στο κράτος μέλος καταγωγής του τίτλου, και

γ) κατά πόσον οι τίτλοι εκπαίδευσης προσδίδουν τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα στην επικράτεια του κράτους μέλους καταγωγής του τίτλου.

(**Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων = Πολιτική συμφωνία για την κοινή θέση του Συμβουλίου (9716/04)**
http://register.consilium.eu.int/pdf/gr/04/st09/st09716.el04.pdf **= Παραρτήματα (9716/04 ADD 1)**
http://register.consilium.eu.int/pdf/gr/04/st09/st09716-ad01.el04.pdf)

6. Τέλος στις 7/9/2005 δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οδηγία 2005/36/ΕΚ

(http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/el/oj/2005/l_255/l_25520050930el00220142.pdf)

Η Ελληνική Δημοκρατία είχε περιθώριο μέχρι την 20/10/2007 να ενσωματώσει την οδηγία στο εθνικό της Δίκαιο, πράγμα το οποίο δεν έπραξε. Αντ' αυτού προσέφυγε κατά της οδηγίας παρεμβαίνοντας υπέρ των αιτούντων Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος. Η προσφυγή απερρίφθη και επί της αποφάσεως δεν κατετέθη αναίρεση στο ΔΕΚ.

T-449/05 (http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=el&newform=newform&Submit=%CE%91%CE%BD%CE%B1%CE%B6%CE%AE%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7&alljur=alljur&jurcdj=jurcdj&jurtpi=jurtpi&jurtfp=jurtfp&alldocrec=alldocrec&docj=docj&docor=docor&docop=docop&docav=docav&docsom=docsom&docinf=docinf&alldocnorec=alldocnorec&docnoj=docnoj&docnoor=docnoor&typeord=ALLTYP&allcommjo=allcommjo&affint=affint&affclose=affclose&numaff=t-449%2F05&ddatefs=&mdatefs=&ydatefs=&ddatefe=&mdatefe=&ydatefe=&nomusuel=&domaine=&mots=&resmax=100)

Γ. ΟΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ 2007

Το Συμβούλιο της Επικρατείας

Σύμφωνα με πρόσφατη απόφαση του ΣτΕ (778/13.3.07, σκ.12, σελ.27)

***όταν, ένα κράτος μέλος επιτρέπει να λειτουργεί ελευθέρως στο έδαφός του ορισμένος φορέας (ο οποίος, επομένως, δεν ασκεί παράνομη δραστηριότητα), αλλά αρνείται, απλώς, κατ' επίκληση των άρθρων 149 και 150 της Συνθήκης και σχετικών εσωτερικών ρυθμίσεων, γενικής εφαρμογής, να αναγνωρίσει τον φορέα αυτόν ως εκπαιδευτικό ίδρυμα**, δυνάμενο να χορηγήσει, στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους, τίτλους σπουδών, τούτο και μόνον δεν αρκεί για να θεωρηθεί ανεπίτρεπτη από άποψη κοινοτικού δικαίου, η χορήγηση τίτλου, από άλλο κράτος μέλος (κατ' ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που ασκεί στην έδαφός του, ομοίως δυνάμει των άρθρων 149 και 150 της Συνθήκης), κατόπιν αναγνωρίσεως και χρόνου διανυθέντος στον ως άνω, νομίμως λειτουργούντα στο έτερο κράτος μέλος φορέα, αναγνωρίσεως, η οποία χωρεί βάσει ουσιαστικών κριτηρίων, αναγομένων στο επίπεδο των παρεχομένων από τον φορέα αυτών υπηρεσιών, αφ' ενός και των απαιτουμένων για την χορήγηση του τίτλου γνώσεων Και δεξιοτήτων, αφ' ετέρου. Εν όψει όλων των ανωτέρω, η υιοθετούμενη από την πλειοψηφούσα άποψη ερμηνεία των κρισίμων διατάξεων της οδηγίας 92/51, όχι μόνον δεν αντιβαίνει, κατά την εν λόγω πάντοτε άποψη, στις διατάξεις της Συνθήκης, αλλά, τουναντίον, επιβάλλεται ως η μόνη ανταποκρινόμενη στο όλο σύστημα ρυθμίσεων της Συνθήκης και στην ανάγκη να εξυπηρετηθούν*

*ταυτοχρόνως και εν αρμονία, δύο θαλπόμενοί από τη Συνθήκη σκοποί, δηλαδή, αφ' ενός μεν η άσκηση, από τα κράτη μέλη, των αρμοδιοτήτων τους που αφορούν στο περιεχόμενο και την οργάνωση της επαγγελματικής, υπό την εκτεθείσα έννοια, εκπαιδεύσεως, ώστε να επιτευχθεί η παροχή επαγγελματικής εκπαιδεύσεως υψηλού επιπέδου, αφ' ετέρου δε η άσκηση, από τους υπηκόους των κρατών μελών, των δικαιωμάτων που αυτοί αρύονται από την ελευθερία κυκλοφορίας των προσώπων (**πρβλ., ήδη, το συγκερασμό μεταξύ των δύο αυτών σκοπών, τον οποίον επιχειρεί επί συναφών ζητημάτων ο κοινοτικός νομοθέτης, θεσπίζοντας τη διάταξη του άρθρου 50 παράγραφος 3 της μεταγενέστερης του εν προκειμένω κρισίμου χρόνου οδηγίας 2005/36/ΕΚ, ήδη μνημονευθείσης ανωτέρω, στην έβδομη σκέψη**)*

Όπως δε με σαφήνεια εκτίθεται στη σκέψη 13

13. Επειδή, όπως εξετέθη ανωτέρω, το αίτημα του αιτούντος, με το οποίο ο τελευταίος είχε ζητήσει να αναγνωρισθεί, κατ' εφαρμογή της οδηγίας 92/51 , ο τίτλος που του χορήγησε το εδρεύον στην Ιταλία Ινστιτούτο I.R.S.O.O, ώστε να ασκήσει το νομοθετικώς κατοχυρωμένο στην Ελλάδα επάγγελμα του οπτικού, απερρίφθη, με την προσβαλλομένη πράξη του Σ.Ε.Α.Τ.Ε.Κ., με μόνη αιτιολογία το ότι οι σπουδές, μετά το πέρας των οποίων χορηγήθηκε στον αιτούντα ο ανωτέρω τίτλος, πραγματοποιήθηκαν, κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, σε φορέα (την «ΟΠΤΟΜΕΤΡΙΚΗ Α.Ε») ο οποίος εδρεύει στην Ελλάδα και ο οποίας ως εργαστήριο ελευθέρων σπουδών, υπό την έννοια των άρθρων 5 παράγραφος 6 του Ν.Δ. της. 9/9.10,1935 και 15 παράγραφος 3 του Ν 1966/1991, δεν αναγνωρίζεται ως εκπαιδευτικό ίδρυμα από την ελληνική νομοθεσία. Κατά την πλειοψηφήσασα στο δικαστήριο άποψη, η αιτιολογία αυτή αντίκειται ευθέως, όπως βασίμως προβάλλεται, στις κρίσιμες, διατάξεις της οδηγίας 92/51 και δεν μπορεί, ως εκ τούτο, να παράσχει νόμιμο και επαρκές έρεισμα στην απόρριψη του αιτήματος του αιτούντος.

Άρα η πλειοψήφησασα άποψη δέχτηκε απολύτως την σκέψη 33 της C-147/03 της 7ης Ιουλίου 2005 σύμφωνα με την οποία

33. Από τη νομολογία προκύπτει επίσης ότι τόσο η ανώτερη όσο και η πανεπιστημιακή εκπαίδευση αποτελούν επαγγελματική εκπαίδευση (βλ., αποφάσεις της 2ας Φεβρουαρίου 1988, 24/86, Blaizot, Συλλογή 1988, σ. 379, σκέψεις 15 έως 20, και της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 42/87, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1988, σ. 5445, σκέψεις 7 και 8).

Πράγματι κατά την 778/07 ΣτΕ σκέψη 12

Έχει, εξ άλλου, παγίως κριθεί ότι κάθε μορφής εκπαίδευση που προετοιμάζει για την απόκτηση τυπικού προσόντος για συγκεκριμένο επάγγελμα ή απασχόληση ή παρέχει την ιδιαίτερη ικανότητα για την άσκηση του εν λόγω επαγγέλματος ή της εν λόγω απασχολήσεως εμπίπτει στην έννοια της επαγγελματικής εκπαιδεύσεως (περιλαμβανομένων, εφ' όσον πληρούνται οι εν λόγω όροι, ακόμη και των πανεπιστημιακών σπουδών), καθώς επίσης και ότι τα συναφή προς την επαγγελματική εκπαίδευση ζητήματα συνάπτονται στενά με την κατοχυρούμενη στη Συνθήκη ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, εφ' όσον η ακώλυτη πρόσβαση στην παρεχόμενη στα κράτη μέλη επαγγελματική εκπαίδευση συνιστά στοιχείο σημαντικό για την άσκηση του ανωτέρω, θεμελιώδους για την κοινοτική έννομη τάξη, δικαιώματος (βλ. αποφάσεις της 1.7.2004, C-65/03, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 2004, σ. I-6427, σκ. 25, της 30.5.1989, 242/1987, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1989, σ. 1425, σκ. 29, της 2.2.1988, 24/86, Blaizot, Συλλογή 1988, σ. 379, σκ. 11 και της

13.2.1985, 293/83, Gravier Συλλογή 1985, σ. 593, σκ. 23 και 24). Αυτός είναι και ο λόγος, για τον οποίον το άρθρο 150 παράγραφος 1 της Συνθήκης παραφυλάσσει μεν υπέρ των κρατών μελών τις αρμοδιότητες που ανάγονται στην οργάνωση και το περιεχόμενο της επαγγελματικής εκπαιδεύσεως, αναθέτει, όμως, παραλλήλως στην Κοινότητα την αρμοδιότητα να θεσπίσει και να εφαρμόσει «πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία στηρίζει και συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών» με στόχο, μεταξύ άλλων (βλ. άρθρο 150 παράγραφος 2) «την ενίσχυση της κινητικότητας (...) των εκπαιδευόμενων και ιδίως των νέων (βλ. την προμνησθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου, σκ. 25, καθώς και τις αποφάσεις της 7.7.2005, C-147/03, Επιτροπή κατά Αυστρίας, Συλλογή 2005, σ. I-5969, σκ. 69 και της 11.7.2002, C-224/98, D' Hoop. Συλλογή 2002, σ. I-6191, σκ. 32). Η στενή αυτή σχέση μεταξύ επαγγελματικής, υπό την εκτεθείσα έννοια, εκπαιδεύσεως, αφ' ενός και ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, αφ' ετέρου είναι, άλλωστε, και ο λόγος για τον οποίον η Συνθήκη προνοεί ειδικώς περί εκδόσεως οδηγιών «για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων», με τη διάταξη του άρθρου 47 παράγραφος 1, το οποίο ανήκει στον αφορώντα την άσκηση των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας Τίτλο III της Συνθήκης και περιλαμβάνεται μεταξύ των διατάξεων της Συνθήκης, κατ' επίκληση των οποίων έχει εκδοθεί η οδηγία 92/51. Εν όψει όλων των ανωτέρω, τα κράτη μέλη έχουν μεν την αρμοδιότητα να θεσπίζουν κανόνες, αναγομένους στην οργάνωση και το περιεχόμενο της επαγγελματικής, υπό την εκτεθείσα έννοια, εκπαιδεύσεως, τούτο, όμως, υπό την επιφύλαξη ότι οι κανόνες αυτοί δεν θίγουν τα συνδεόμενα με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων δικαιώματα. Ως εθνική δε διάταξη, θίγουσα την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, πρέπει, εν όψει της σχετικής, πάγιας νομολογίας του Δ.Ε.Κ., να νοηθεί κάθε ρύθμιση, αναγόμενη στην οργάνωση ή το περιεχόμενο της επαγγελματικής εκπαιδεύσεως, η οποία απαγορεύει, παρακωλύει ή καθιστά λιγότερο ελκυστική την άσκηση των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας (βλ., λόγου χάριν, αποφάσεις της 30.3.1993, C-168/91, Κωνσταντινίδης, Συλλογή 1993, σ. I-1991, σκ. 15 και της 11.7.2002, C-294/00, Grabner, Συλλογή 2002, σ. I-6515, σκ. 38).

Το ΣτΕ απέστειλε στο ΔΕΚ το εξής προδικαστικό ερώτημα

*Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υπέβαλε το Συμβούλιο της Επικρατείας (Ελλάς) στις **19 Μαρτίου 2007**- Θεολόγος - Γρηγόριος Χατζηθανάσης κατά Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ)*

(Υπόθεση C-151/07)

Γλώσσα διαδικασίας : η ελληνική

Αιτούν δικαστήριο

Συμβούλιο της Επικρατείας

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Αιτών: Θεολόγος-Γρηγόριος Χατζηθανάσης

Καθών η αίτηση: Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ)

Προδικαστικό ερώτημα

"Όταν υπήκοος κράτους μέλους, επικαλούμενος τίτλο που εμπίπτει, κατ' αυτόν, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/51/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18.6.1992, τιτλοφορουμένης "σχετικά με ένα δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης, το οποίο συμπληρώνει την οδηγία 89/48/ΕΟΚ" (ΕΕ L 209), ζητεί από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής να του επιτραπεί η πρόσβαση σε επάγγελμα νομοθετικώς κατοχυρωμένο στο κράτος μέλος υποδοχής ή

η άσκηση του επαγγέλματος τούτου, οι αρχές αυτές έχουν, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 1, 2, 3 και 4 της οδηγίας 92/51, ερμηνευομένων υπό το φως των άρθρων 149 και 150 της Συνθήκης για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητος, τη δυνατότητα να απορρίψουν το αίτημα του ενδιαφερομένου (και να αποκλείσουν, έτσι, παντελώς την πρόσβασή του στο ανωτέρω επάγγελμα ή την άσκησή του στο κράτος μέλος υποδοχής), εκ μόνου του λόγου ότι ο επίμαχος τίτλος έχει μεν χορηγηθεί από αρχή του κράτους μέλους προελεύσεως, αλλά κατόπιν σπουδών, το μεγαλύτερο τμήμα των οποίων πραγματοποιήθηκε στο κράτος μέλος υποδοχής και σε φορέα, ο οποίος λειτουργεί μεν ελευθέρως στο κράτος μέλος υποδοχής, δεν αναγνωρίζεται, όμως, ως εκπαιδευτικό ίδρυμα στο κράτος τούτο, δυνάμει σχετικής γενικής διατάξεως της νομοθεσίας του;"

την απάντηση του οποίου ήδη έχει δώσει η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η οποία ήδη είχε προσφύγει την 15η Φεβρουαρίου 2007 (ένα μήνα πριν) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας

*Προσφυγή της **15ης Φεβρουαρίου 2007** - Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας*

(Υπόθεση C-84/07)

Γλώσσα διαδικασίας : η ελληνική

Διάδικοι

Προσφεύγουσα: Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εκπρόσωποι: Γ. Ζαββός και Η. Støvlbæk)

Καθής: Ελληνική Δημοκρατία

Αιτήματα:

Να διαπιστώσει ότι η Ελληνική Δημοκρατία με τις παραπάνω συγκεκριμένες ενέργειες παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 3, του άρθρου 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) και του άρθρου 12 της οδηγίας 92/51/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 1992 σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για ένα δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης μεταξύ κρατών μελών, το οποίο συμπληρώνει την οδηγία 89/48/ΕΟΚ[1].

Να καταδικάσει την Ελληνική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Ισχυρισμοί και κύρια επιχειρήματα

Σύμφωνα με την Επιτροπή, η Ελληνική Δημοκρατία αρνείται να εξετάσει και να αναγνωρίσει διπλώματα οπτικών, που έχουν χορηγηθεί από κάποιο ιταλικό εκπαιδευτικό ίδρυμα βάσει συμφωνίας δικαιόχρησης με κάποιο ελληνικό εκπαιδευτικό ίδρυμα.

*Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το βασικό στοιχείο που μπορούν να διακριβώσουν οι ελληνικές αρχές είναι εάν το δίπλωμα παρέχει ή όχι πρόσβαση στο εν λόγω επάγγελμα και ότι το γεγονός ότι το εν λόγω δίπλωμα χορηγήθηκε ή όχι βάσει δικαιόχρησης δεν έχει σημασία για την αναγνώρισή του από τις ελληνικές αρχές. Η οδηγία 92/51 δεν κάνει καμιά διάκριση ως προς αυτό. Επίσης, **η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προκειμένη υπόθεση δεν αφορά τα άρθρα 149 και 150 της συνθήκης ΕΚ ούτε το άρθρο 16 του ελληνικού Συντάγματος, εφόσον τα διπλώματα έχουν νομίμως χορηγηθεί από ιταλικά και όχι ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, με τα οποία έχουν συναφθεί οι συμφωνίες δικαιόχρησης.***

Γι'αυτούς τους λόγους και η άρνηση των ελληνικών αρχών να εξετάσουν και να αναγνωρίσουν τα παραπάνω ιταλικά διπλώματα παραβιάζει τα άρθρα 3 και 12 της οδηγίας 92/51. Επίσης, σύμφωνα με την Επιτροπή, και όπως προκύπτει από συγκεκριμένες καταγγελίες, οι ελληνικές αρχές υποχρέωσαν τους καταγγέλλοντες που ζήτησαν την αναγνώριση του πτυχίου οπτικού, το οποίο είχαν αποκτήσει στην Ιταλία, να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση προσαρμογής. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι αυτή

η πρακτική παραβιάζει το άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο β της οδηγίας 92/51, σύμφωνα με το οποίο οι ελληνικές αρχές υποχρεούνται να παρέχουν στους αλλοδαπούς αιτούντες το δικαίωμα επιλογής μεταξύ της άσκησης προσαρμογής και της δοκιμασίας επάρκειας.
(Στις 10/01/2008 έγινε η προφορική διαδικασία για τις C-84/07 και C-151/07)

Συγχρόνως την 16η Φεβρουαρίου 2007 με διάταξη του Πρωτοδικείου απορρίπτεται η προσφυγή όλων των δικηγορικών συλλόγων της Ελλάδος και της Ελληνικής Δημοκρατίας κατά της νέας οδηγίας 2005/36/ΕΚ. Υπόθεση Τ-449/05 της 16η Φεβρουαρίου 2007.
Σύμφωνα με τη σκέψη 85

85. Ο προσφεύγων θα μπορούσε, συνεπώς, εφόσον δεν έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την ακύρωση των προσβαλλομένων διατάξεων, να αμφισβητήσει τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή της οδηγίας 2005/36 και τα οποία τον θίγουν, στο πλαίσιο δε αυτό διατηρεί τη δυνατότητα να επικαλεστεί το παράνομο των διατάξεων αυτών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία αποφαίνονται τηρουμένου του άρθρου 234 ΕΚ

Κατόπιν των προπαρατεθέντων προκύπτουν τα ακόλουθα :

- Η Ελληνική Κυβέρνηση υποχρεούτο να ενσωματώσει την νέα οδηγία το αργότερο μέχρι την 20/10/2007, να συστήσει το αρμόδιο όργανο που θα αντικαθιστούσε το ΣΑΕΙΤΤΕ, να το εφοδιάσει με τα νέα έντυπα που θα χορηγεί στους ενδιαφερόμενους ευρωπαίους πολίτες και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται με βάση την οδηγία 2005/36/ΕΚ.
- Η Ελληνική Κυβέρνηση καλείται να αναγνωρίσει αναδρομικώς τους τίτλους πτυχιούχων που έκαναν τις σπουδές τους, εν μέρει η εν όλω, σε παραρτήματα Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, χωρίς να δικαιούται να επικαλεστεί την μη αξιολόγηση των παραρτημάτων, δεδομένου ότι η τροπολογία Κουκιάδη και οι τροπολογία Χατζηδάκη-Τρακατέλη οι οποίες ζητούσαν μετ' επιτάσεως τον ποιοτικό έλεγχο τον παραρτημάτων απερρίφθησαν σε όλα τα στάδια της ψήφισης της οδηγίας 2005/36/ΕΚ.
- Η Ελληνική Κυβέρνηση καλείται να λάβει υπόψη της το σκεπτικό της απόρριψης της τροπολογίας 214 από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σύμφωνα με το οποίο, η τροπολογία *«… δεν είναι αποδεκτή, διότι έχοντας υπόψη την αυτονομία των κρατών μελών σε θέματα διδασκαλίας και εκπαίδευσης,* ***δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους υποδοχής να καθορίσει τις προϋποθέσεις της εκπαίδευσης που αφορούν το κράτος μέλος καταγωγής όπου εδρεύει το "εποπτεύον" πανεπιστήμιο.»*** θέση η οποία υιοθετήθηκε και στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας της 18/5/2004.
- Οι επαγγελματικοί σύλλογοι οι οποίοι ενδεχομένως θα οριστούν, με βάση το ΠΔ που θα ενσωματώνει τη νέα οδηγία, ως «αρμόδιες αρχές» δεν δικαιούνται να **υπεξουσιοδοτούν** τον ΔΟΑΤΑΠ να κρίνει τους ως άνω τίτλους, ως αποφάσισε το ΔΕΚ στην υπόθεση Πέρρου και την υπόθεση C-43/06 της 24/5/07 και το Πρωτοδικείο στην Τ-449/05 αλλά και στην απόφαση C-274/05 της 23/10/08.

Η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να συνεκτιμήσει ότι τα Πανεπιστήμια, το ΔΙΠΑΕ, το ΕΑΠ και τα ΑΤΕΙ λειτουργούν ως πάροχοι αμειβόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών **στο μεταπτυχιακό επίπεδο**, άρα ασκούν οικονομική δραστηριότητα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΩΣ,

η Ελλάδα οδηγήθηκε στην καταδικαστική απόφαση της C-274/05, διότι όλοι οι Υπουργοί παιδείας από το 1991 και εντεύθεν είτε δεν ενσωμάτωναν την οδηγία 89/48/ΕΟΚ, είτε δεν την εφήρμοζαν ορθώς, είτε ανέμεναν την απόφαση του ΔΕΚ για να την εφαρμόσουν.

Το γεγονός ότι η απόφαση βγήκε επί ημερών κυρίου Στυλιανίδη δεν συνεπάγεται ότι αυτός πρέπει να «άρει» τις ευθύνες της καταδικαστικής απόφασης.

Όμως, δεν μπορούμε να μην παρατηρήσουμε ότι ένα χρόνο μετά την 20/10/2007, ημερομηνία υποχρεωτικής ενσωμάτωσης της νέας οδηγίας 2005/36/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο της Ελλάδας, ο Υπουργός θεωρεί ότι καλώς δεν την ενσωμάτωσε και ότι αυτό μπορεί να γίνει και το 2009.